

TECHNICKÁ NORMALIZÁCIA

Proces tvorby technických noriem

Odborné a poradné orgány zriadené ÚNMS SR pre oblasť technickej normalizácie:

- **Rada pre technickú normalizáciu** (zabezpečuje nezávislosť, posudzuje koncepcie TN, dáva strategické odporúčania, schvaľuje kritériá na tvorbu noriem v štátnom jazyku...)
- **Technické komisie** (vo svojej oblasti pôsobnosti spolupracujú na príprave plánu technickej normalizácie, podieľajú sa na tvorbe STN, ich pripomienkovaní, tvoria národné stanoviská, ...)

Etapy tvorby technickej normy

- **Zostavenie plánu technickej normalizácie** (plán zverejnený: prevzatie do sústavy STN – EN a iné norm. produkty [tu](#), pôvodné STN [tu](#), pracovný program CEN, CENELEC podľa grémií [tu](#))
- **Spracovanie návrhu STN alebo TNI** (v etape verejného prerokovania zverejnené [tu](#) s uvedením dátumov na zaslanie pripomienok)
- **Prijatie a oznámenie STN alebo TNI** (Vestník ÚNMS SR, portál noriem aktualizovaný mesačne [tu](#))

Povinnosť ÚNMS je zverejňovať informácie v jednotlivých etapách tvorby pôvodných STN i európskych noriem.

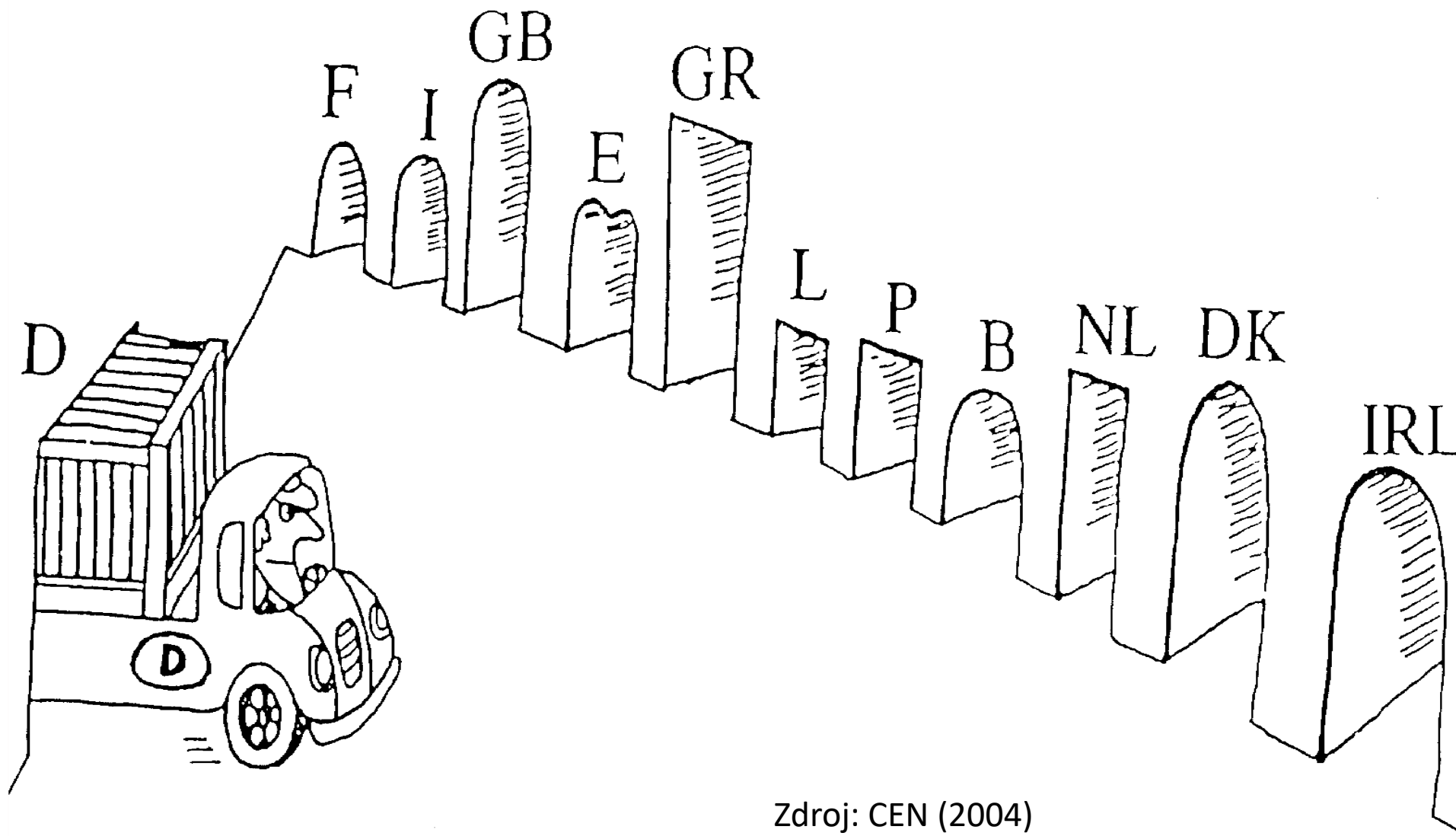
Tvorba technických noriem v rámci Európy

- Vznik neziskových súkromnoprávných európskych normalizačných organizácií – 60-te roky 20. stor.
- Vytvorenie Programu jednotného trhu s voľným pohybom výrobkov s cieľom posilnenia regionálneho vplyvu v rámci globálnej ekonomiky
- Základ pre harmonizované technické špecifikácie, označovanie výrobkov CE označením (z francúzskeho **C**onformité **E**uropéenne – európska zhoda) s predpokladom zhody s európskou normou EN, „pas“ pre výrobok na trhu EÚ

MINULOŠŤ

Zdroj: CEN (2004)

ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU,
METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tvorba technických noriem v rámci Európy – vzťah predpisy – normy

Právne predpisy napr. smernice EÚ, nariadenia EP a Rady (EÚ): stanovujú základné požiadavky z hľadiska bezpečnosti, ochrany života, zdravia, životného prostredia – **povinná implementácia členskými štátmi EÚ, záväzné ustanovenia**

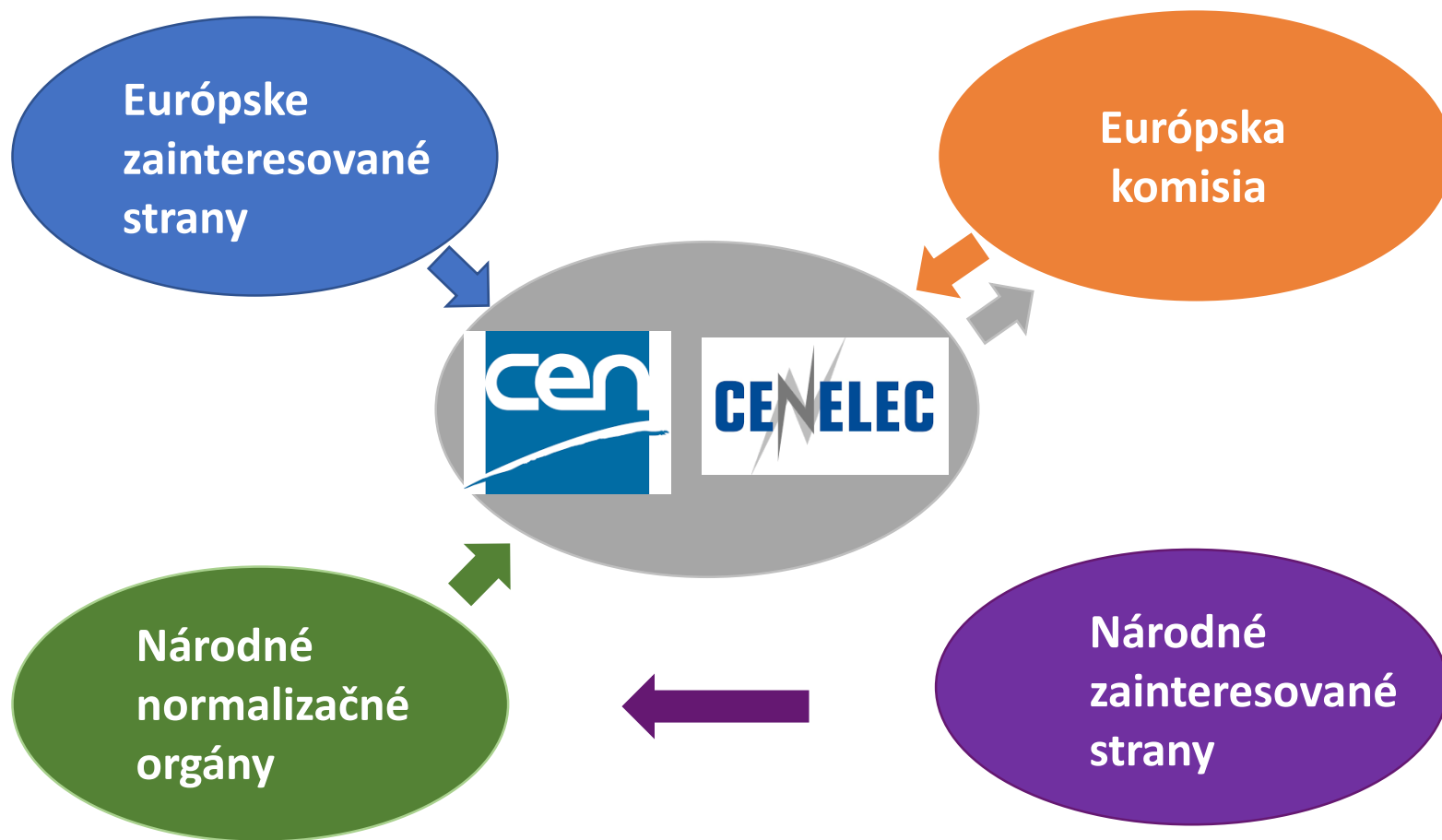
Európske normy: stanovujú technické detaily, zhoda s normami harmonizovanými s právnymi predpismi EÚ dáva predpoklad zhody so základnými požiadavkami na výrobok – **povinná implementácia členskými organizáciami CEN, CENELEC, ETSI, princíp tzv. Nového prístupu, postavenie dobrovoľnosti**

- **CEN – Európsky výbor pre normalizáciu a CENELEC – Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike;** obe organizácie majú po **34** národných členov (národné normalizačné organizácie (NNO), členovia aj mimo EÚ: napr. Spojené kráľovstvo, Island, Nórsko, Srbsko, Švajčiarsko, Turecko).
- **Európske súkromnoprávne neziskové organizácie uznané Európskou úniou a Európskym združením voľného obchodu (EFTA)** na vypracovanie dobrovoľných technických noriem na európskej úrovni, sídlo v Bruseli, riadia sa podľa belgického práva.

Tvorba technických noriem – európsky normalizačný systém – hlavné vzťahy

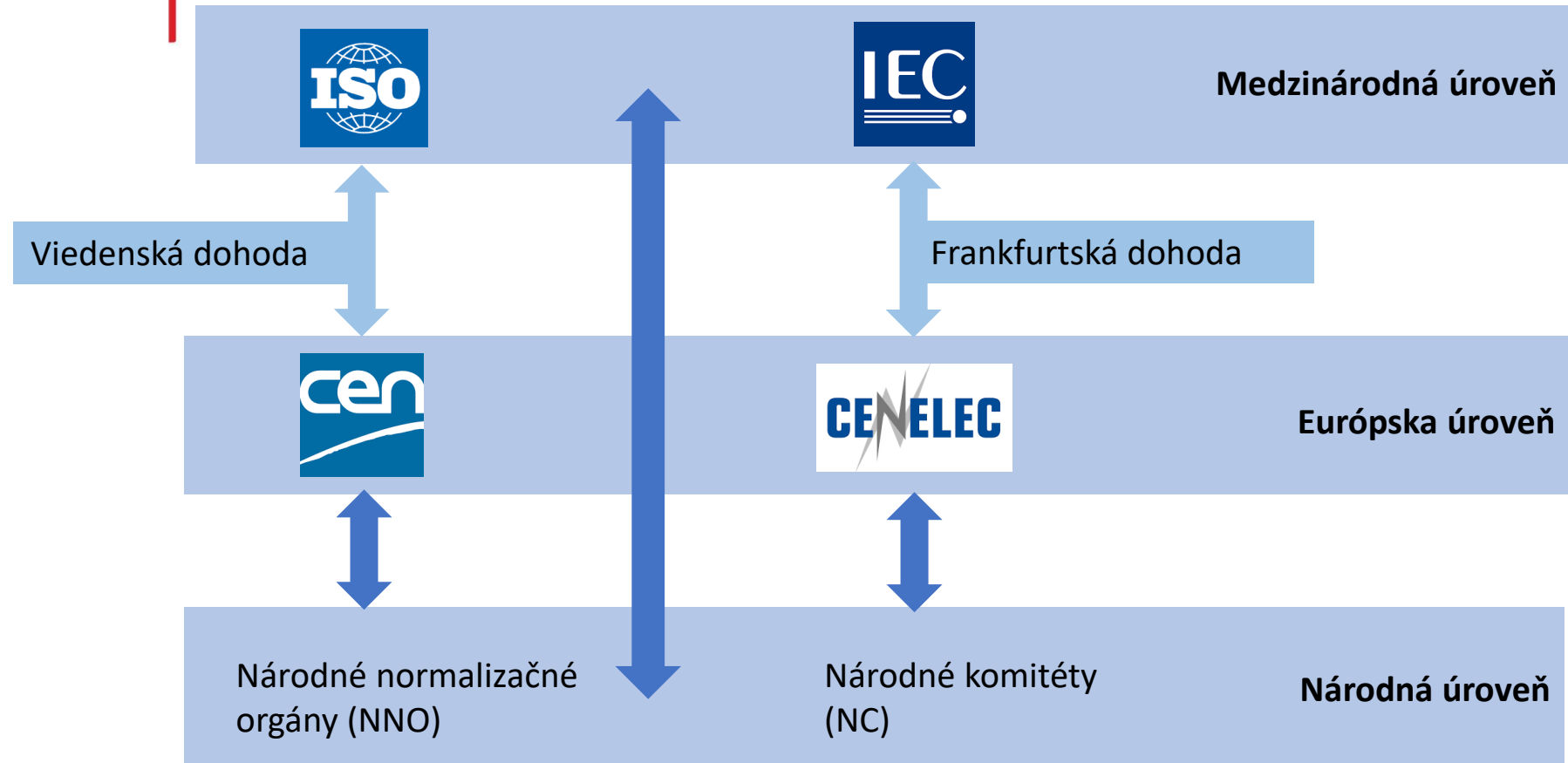
Tvorba technických noriem – CEN/CENELEC/ETSI, pracovné grémiá

Zriaďujú sa pracovné grémiá na tvorbu európskych noriem a európskych normalizačných produktov, experti delegovaní členskými organizáciami aktívne pracujú v rôznych oblastiach (stav k 1. 1. 2021):

- **V CEN: 319** technických komisií (TC), **58** subkomisií (SC v rámci TC), **1 488** pracovných skupín (WG)
- **V CENELEC: 76** TC a SC, **314** WG
- **Spoločné: 17** TC CEN/CENELEC, **4** TC CEN/CENELEC/ETSI, **27** WG CEN/CENELEC, **12** WG CEN/CENELEC/ETSI

Spolupráca normalizačných orgánov a organizácií pri tvorbe

ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU,
METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

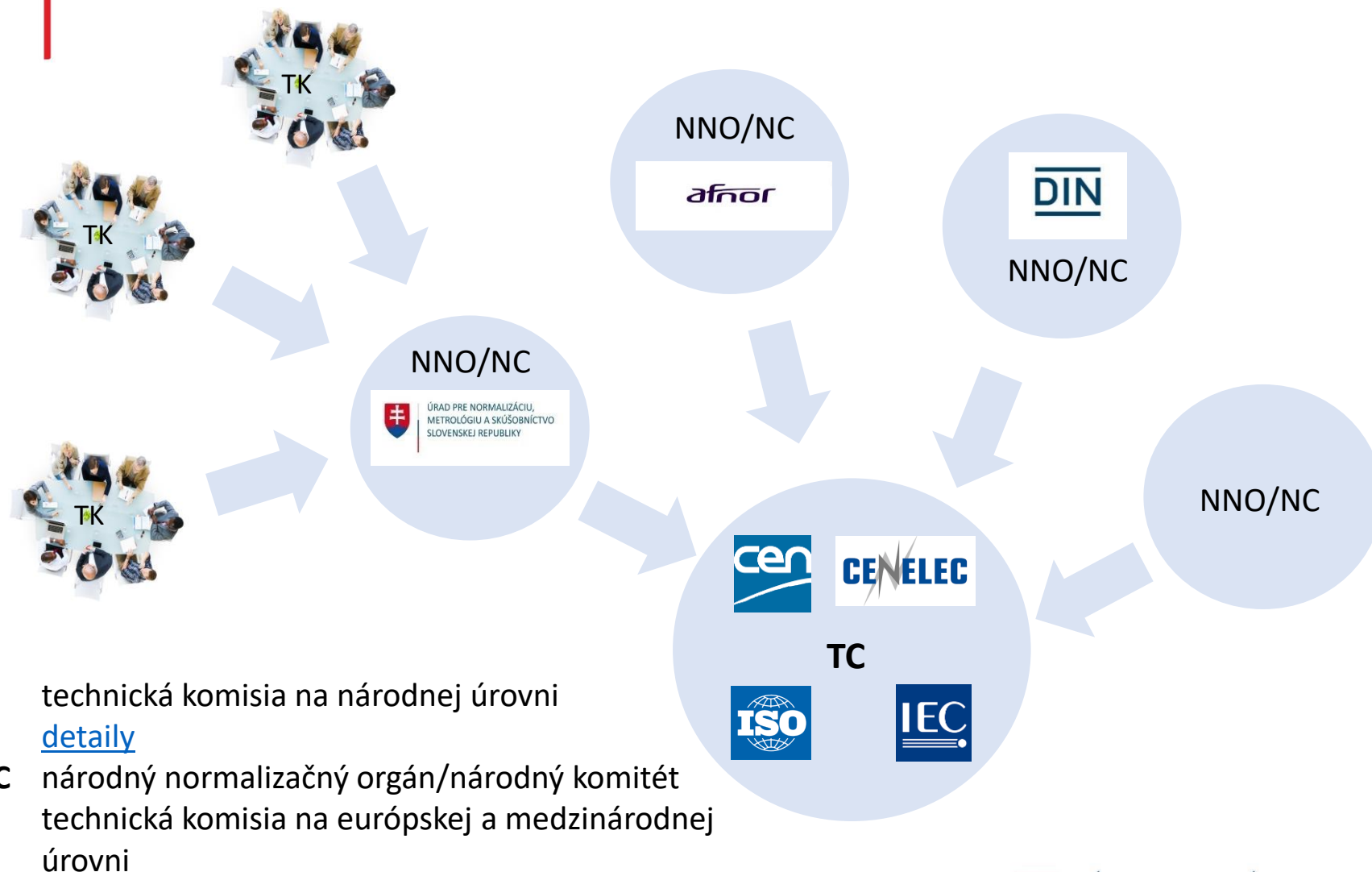

ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU,
METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

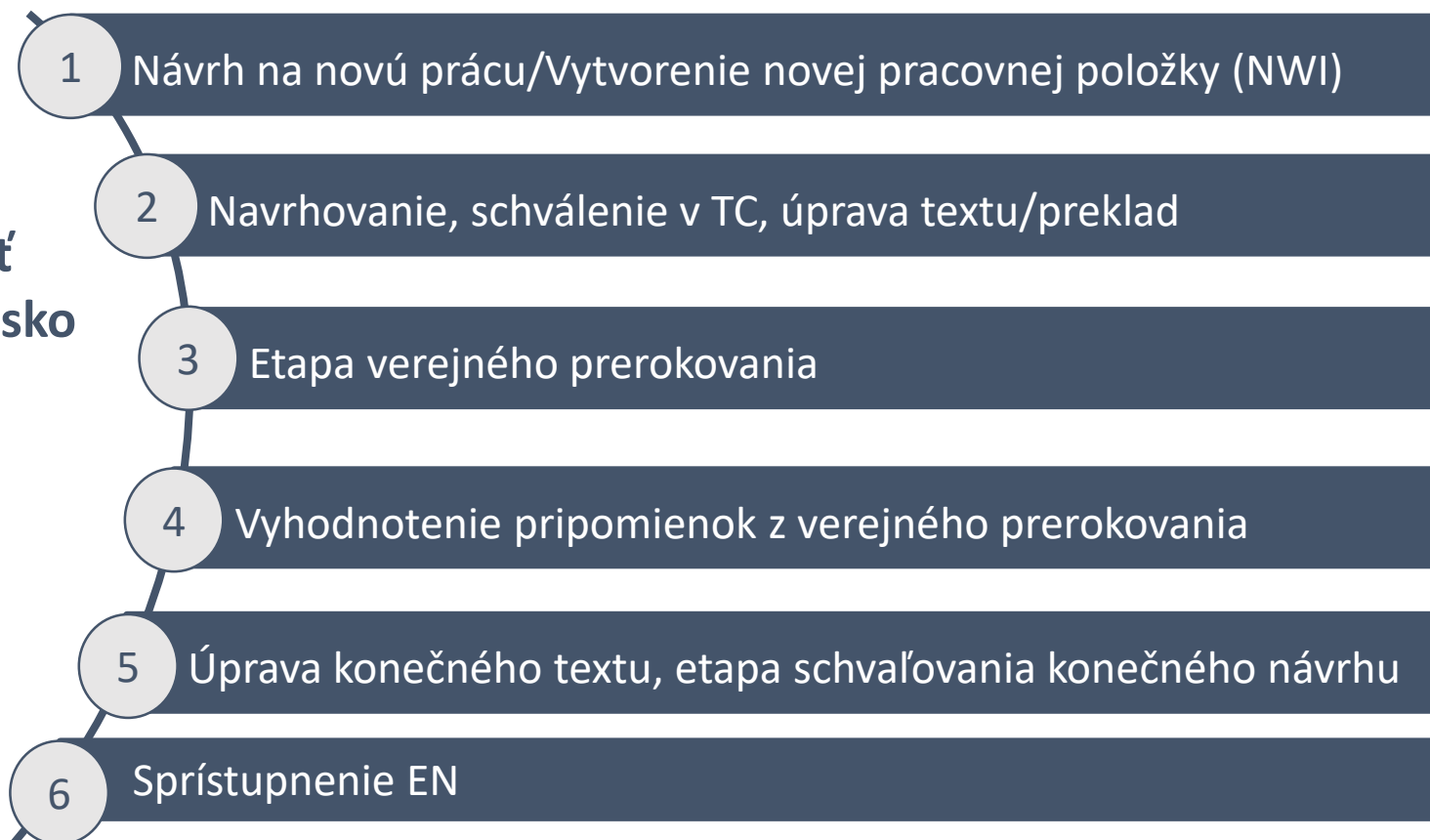

ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU,
METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tvorba technických noriem

**Možnosť zasielať
národné stanovisko**

Proces vývoja európskych noriem – váha hlasu

Počítanie hlasov rôznej váhy

Member country	Weighting	EEA country
France	29	X
Germany	29	X
Italy	29	X
Turkey	29	-
United Kingdom	29	-
Poland	27	X
Spain	27	X
Romania	14	X
Netherlands	13	X
Belgium	12	X
Czech Republic	12	X
Greece	12	X
Hungary	12	X
Portugal	12	X
Austria	10	X
Bulgaria	10	X
Sweden	10	X
Switzerland	10	-
Croatia	7	X
Denmark	7	X
Finland	7	X
Ireland	7	X
Lithuania	7	X
Norway	7	X
Slovakia	7	X
Serbia	7	-
Cyprus	4	X
Estonia	4	X
Republic of North Macedonia	4	-
Latvia	4	X
Luxembourg	4	X
Slovenia	4	X
Iceland	3	X
Malta	3	X

Člen	Váha hlasu	EHS krajina
Francúzsko	29	X
Nemecko	29	X
Taliansko	29	X
Slovensko	7	X

ČLEN 	Populácia (v miliónoch)	Váha pri hlasovaní podľa populácie	ČLEN 	Populácia (v miliónoch)	Váha pri hlasovaní podľa populácie
Nemecko	82,927	13,40 %	Bulharsko	7,024	1,135 %
Turecko	83,319	13,304 %	Srbsko	6,982	1,128 %
Francúzsko	66,987	10,826 %	Dánsko	5,797	0,937 %
Spojené kráľovstvo	66,488	10,745 %	Fínsko	5,518	0,892 %
Taliansko	60,431	9,766 %	Slovensko	5,447	0,880 %
Španielsko	46,723	7,551 %	Nórsko	5,314	0,859 %
Poľsko	37,978	6,138 %	Írsko	4,853	0,784 %
Rumunsko	19,473	3,147 %	Chorvátsko	4,089	0,661 %
Holandsko	17,231	2,785 %	Litva	2,789	0,451 %
Belgicko	11,422	1,846 %	Sev. Macedónsko	2,082	0,336 %
Grécko	10,727	1,734 %	Slovinsko	2,067	0,334 %
Česká republika	10,625	1,717 %	Lotyšsko	1,926	0,311 %
Portugalsko	10,281	1,662 %	Estónsko	1,320	0,213 %
Švédsko	10,183	1,646 %	Cyprus	1,189	0,192 %
Maďarsko	9,768	1,579 %	Luxembursko	0,607	0,098 %
Rakúsko	8,847	1,43 %	Malta	0,483	0,078 %
Švajčiarsko	8,516	1,376 %	Island	0,353	0,057 %

Tvorba noriem – CEN/CENELEC – európske normy a normalizačné produkty

Štatistiky platných dokumentov (stav k 31.12.2020):

Typ dokumentu	CEN	CENELEC
Normy EN, HD – harmonizačné dokumenty v CENELEC	15 971	7 493
Predbežné normy ENV – postupne sa rušia/ transformujú na TS/EN	10	3
Technické správy TR (Technical Report), CR (CEN Report)	621	146
Technické špecifikácie TS (Technical Specification)	553	91
Pokyny (Guide)	41	48
Dohoda CEN/CLC Workshopov CWA (CEN/CLC Workshop Agreement)	476	10

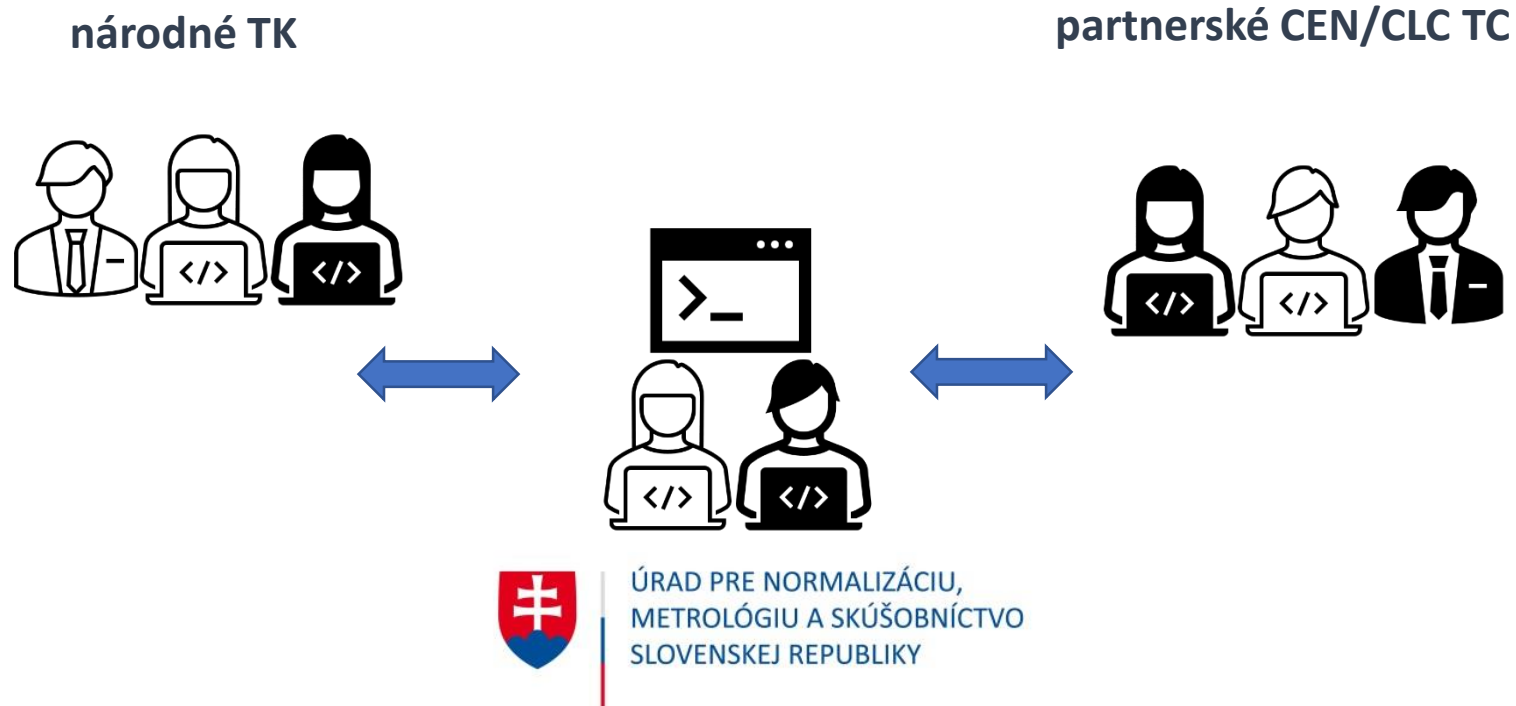
Tvorba technických noriem – ÚNMS SR, pracovné grémiá

- **Od roku 1993 NNO – ÚNMS SR (v rokoch 1993-2013 Slovenský ústav technickej normalizácie) zriaďuje technické komisie, aktívne (stav k 1. 1. 2021):**
 - V elektrotechnickej oblasti: **5 TK**
 - V neelektrotechnickej oblasti: **65 TK**
 - [Zoznam TK](#)
 - Činnosť sa riadi [Štatútom TK a rokovacím poriadkom TK](#)
 - Členovia dodržiavajú [Etický kódex v technickej normalizácii](#)
 - TK majú partnerské komisie CEN/CENELEC, ISO/IEC s prístupom k dokumentom cez portál Global Directory

4. Tvorba technických noriem – komunikácia – TK ÚNMS – TC CEN/CENELEC

Tvorba technických noriem – niektoré povinnosti/práva ÚNMS ako člena

- **aktívne sa zúčastňovať** na prácach v pracovných skupinách (WG), technických komisiách (TC), prezentovať národné stanoviská dohodnuté v TK zriadených ÚNMS SR
- **vyjadrovať sa k návrhom dokumentov** v čase verejného prerokovania a hlasovať
- **hlasovať** ku konečnému textu návrhu dokumentu pri finálnom hlasovaní, ak táto etapa prebieha (môže byť zlúčená s verejným prerokovaním po rozhodnutí TC)

Tvorba technických noriem – niektoré povinnosti ÚNMS ako člena

- **preberať schválené európske normy do sústavy STN** do presne stanoveného termínu zvyčajne 6 mesiacov od sprístupnenia EN (najskôr prijatá v angl. jazyku, možnosť spracovania prekladu v 2. etape)
- **rušiť národné normy, ktoré sú v rozpore s európskymi normami**, do stanoveného termínu – týka sa aj čiastočných zmien pôvodných STN
- **notifikovať/oznamovať normalizačné aktivity na národných normách**
- **zastaviť práce na národnej norme** ak sa pripravuje európska norma s rovnakým predmetom

Spôsoby preberania noriem do sústavy STN:

- preklad do štátneho jazyka
- bez prekladu do štátneho jazyka (oznámenie o schválení)
- bez prekladu do štátneho jazyka s anotáciou v štátnom jazyku (prevzatie normy v origináli)
- Normy **EN, HD, ISO, IEC** sa preberajú ako **STN**
- Technické špecifikácie **TS** sa preberajú ako predbežné **STN P**
- Technické správy **TR, CR** a dohody prac. stretnutí **CWA** sa preberajú ako **TNI**

Šablóny a vzory [tu](#)

Tvorba technických noriem – úlohy TK vo svojej oblasti pôsobnosti

- **Sledovanie problematiky** európskej a medzinárodnej normalizácie
- **Vypracúvanie národných stanovísk** – prerokúvanie návrhov normalizačných dokumentov CEN/CLC, ISO/IEC
- **Vyjadrovanie sa k návrhom na účasť a zloženie** slovenskej delegácie na zasadaniach grémií CEN/CLC, ISO/IEC
- **Odporúčania priority** prekladov, spracovateľa prekladu, v prípade potreby tvorcu národnej prílohy

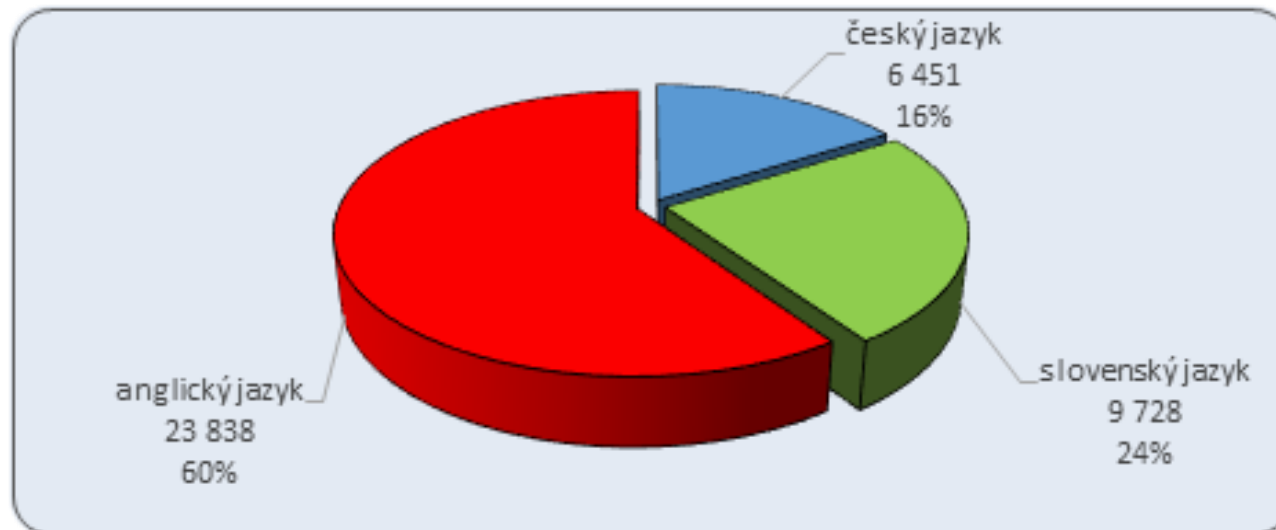

- TK spolupracuje **na tvorbe pôvodných STN a TNI**
v súlade s metodickým postupom [MP 03/2021](#)
- Zabezpečuje **previerky pôvodných STN a TNI**
vo svojej oblasti pôsobnosti
- Spolupracuje s ostatnými súvisiacimi TK

Tvorba technických noriem – štatistiky – sústava STN k 31.12.2020

Triedy 01 až 99		
JAZYK	POČET ks	POČET %
Slovenský	9 728	24,30
Český	6 451	16,13
Anglický	23 838	59,57
SPOLU	40 017	100

Zdroje ďalších informácií

www.iso.org

www.iec.ch

www.cen.eu

www.cenelec.eu

www.cencenelec.eu

www.etsi.org

<https://terminologia.unms.sk/>

ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU,
METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY